

Dr Tomasz Pindel

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3651-6194>

stanowisko: adiunkt badawczo-dydaktyczny

Katedra Literatury Hiszpańskiego Obszaru Językowego (kierownik)

e-mail: tomasz.pindel@uken.krakow.pl

Zainteresowania naukowe: współczesna literatura hispanoamerykańska, literatura niemimetyczna, literatura faktu z Ameryki Łacińskiej, kultura i społeczeństwo Ameryki Łacińskiej.

Przebieg kariery naukowej:

Praca magisterska z zakresu przekładu literackiego pod kierunkiem prof. J. Twardzikowej-Koniecznej (2000), Uniwersytet Jagielloński.

Doktorat: Fantastyka i realizm magiczny w literaturze hispanoamerykańskiej.

Promotor: prof. J. Jarzębski, recenzenci: prof. T. Eminowicz, prof. P. Sawicki
Uniwersytet Jagielloński.

Działalność dydaktyczna:

Aktualnie prowadzone kursy: Literatura hispanoamerykańska, Historia hiszpańskiego obszaru językowego (Ameryka Łacińska), Współczesna Ameryka Łacińska, kursy dotyczące przekładu literackiego.

Działalność naukowa:

Publikacje książkowe:

- *Zjawy, szaleństwo i śmierć. Fantastyka i realizm magiczny w literaturze hispanoamerykańskiej* (2004, 2014).
- *Realizm magiczny. Przewodnik (praktyczny)*, (2014).
- *Mario Vargas Llosa. Biografia* (2014).
- *Za horyzont. Polaków latynoamerykańskie przygody* (2018).
- *Historie fandomowe* (2019).
- *Śmierć i inni święci. Ameryka Łacińska i jej wierzenia* (2025)
- *Zombi i pishtaco w literaturze hispanoamerykańskiej (1990-2020)* (2025)

Wybrane artykuły:

- *Pięćdziesiąt twarzy Macondo, czyli o erotyce w Stuleciu samotności Gabriela Garcíi Márqueza*, w: *Sto lat samotności pięćdziesiąt lat później = Cien años de soledad cincuenta años después : Gabriel García Márquez: relectury = Gabriel García Márquez : relecturas* / red.: Marcin Sarna i Jorge Cabezas Miranda, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej, 2019, s. 52-60.
- *Dowcipny pan Bustos Domecq: czy humor duetu Jorge Luis Borges & Adolfo Bioy Casares jeszcze śmieszy?: o uniwersalizmie inaczej en: Czynniki Borgesa: szkice krytyczne*, red. Wojciech Charchalis, Arkadiusz Żychliński, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2020, s. 111-123.
- *Los miedos naturales: Naturaleza y recursos narrativos del terror en la narrativa hispanoamericana: José Eustasio Rivera, Horacio Quiroga y Samantha Schweblin*, "Estudios Hispánicos". - 2020, T. 28, pp. 71-79.
- *Żyjemy w zombistycznych czasach: wokół "Narracji zombiecentrycznych" Kseni Olkusz i "Festín de muertos", antologii meksykańskich opowiadań o zombie*, "Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Poetica". - 2020, Z. 8, pp. 328-336.
- *Reportaż magiczny? Uwagi o Wszystkich zajęciach Yoirysa Manuela Adama Kwaśnego*, ANNALES UNIVERSITATIS PAEDAGOGICAE CRACOVENSIS. STUDIA HISTORICOLITTERARIA XXI, 2021.
- *Lemebel en polaco. Apuntes sobre el proceso de traducción de Tengo miedo torero*, "Estudios Hispánicos". - 2021, T. 29, 2021.
- *Andrzeja Sapkowskiego i Jacka Dukaja rozważania o fantasyce*, ANNALES UNIVERSITATIS PAEDAGOGICAE CRACOVENSIS. STUDIA POETICA IX, 2021.
- *"Rompecabeza" traducida : sobre el proceso de la traducción al polaco de un capítulo de Tres tristes tigres de Guillermo Cabrera Infante*, w: *Retos e incertidumbres: sobre la traducción de literatura en lenguas ibéricas*, Marta Katarzyna Kacprzak, Gerardo Beltrán Cejudo (eds.), Warszawa : Peter Lang, 2022.
- *Narodowe inwazje żywych trupów. O argentyńskiej i polskiej literaturze zombi (Ávalos Blacha, Pailos, Dehnel, Ostachowicz)*, w: ACTA UNIVERSITATIS LODZIENSIS. FOLIA LITTERARIA POLONICA, 4/2022.
- *Zombis y pishtacos: los monstruos en la narrativa contemporánea mexicana y peruana*, w: *Texto, pensamiento y sociedad : estudios recientes sobre literatura y cultura del mundo hispánico* / edición al cuidado de Amán Rosales Rodríguez, Wojciech Sawala, Wiosna Szukała: Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2023, str. 33-48.
- *Ciężar biografizmu i legendy. O pracy Witolda wyobrażony. Recepcja twórczości Witolda Gombrowicza w Argentynie i obraz pisarza w argentyńskim imaginariusz kulturowym Paua Freixy Terradas*, w: „Konteksty Kultury”, 2023, tom 20, zeszyt 3.

- “Spanish American Zombie Fiction. An outline (2000-2022)”, w: *Horror Studies*, Volume 16, Number 2, 2025, str. 139-152.

Udział w konferencjach międzynarodowych (wybór):

- 2. Międzynarodowy Kongres Traduktologiczny „Transibérica 2020”
- Konferencja *Latin American and Central Europe* na Freie Universität Berlin, 2022
- Simposio Internacional de Hispanistas «Encuentros 2021», «Encuentros 2022», «Encuentros 2024»

Działalność popularyzatorska (wybór): liczne publikacje prasowe oraz prelekcje dotyczące literatury i kultury Ameryki Łacińskiej i Hiszpanii oraz przekładu literackiego, współpraca z festiwalami literackimi w kraju, programy radiowe. Autor scenariusza do komiksu poświęconego teorii i praktyce przekładu: *W głowie tłumaczy* (Kultura Gniewu/IKM Gdańsk, 2019). W latach 2007 – 2010: redaktor prowadzący serię postm@condo w wydawnictwie Muchaniesiada, w latach 2014 – 2017: redaktor serii „Las Américas: nieznana klasyka literatury latynoskiej” w wydawnictwie Universitas. W roku 2017 – kurator literacki Festiwalu Literacki Sopot 2017 (literatury hiszpańskojęzyczne).

Przekłady:

Książkowe:

1. R. Marín, *Lágrimas de luz* (*Krople światła*), Solaris, 2003
2. P. Tusset *Lo mejor que le puede pasar a un cruasán* (*Najlepsze, co może się przydarzyć rogalikowi*), Amber, 2004
3. T. Eloy Martínez *El vuelo de la reina* (*Lot królowej*), Amber, 2005
4. J. Eslava Galán *En busca del unicornio* (*W poszukiwaniu jednorożca*), Solaris, 2005
5. J. Franco *Rosario Tijeras*, Czarne, 2005
6. M. Asensi *Iacobus*, Muza, 2006
7. J. Franco *Paraíso Travel*, Czarne, 2006
8. E. Paz Soldán *La materia del deseo* (*Śmierć na ulicy Unzueta*), muchaniesiada, 2006
9. P. De Santis *La traducción* (*Przekład*), Muza, 2006
10. P. De Santis *El teatro de la memoria* (*Teatr pamięci*), Muza, 2007
11. P. De Santis *El calígrafo de Voltaire* (*Kaligraf Woltera*), Muza 2007
12. J. Bayly *La noche es virgen* (*Noc jest dziewicą*), muchaniesiada.com 2007
13. S. Roncagliolo *Pudor* (*Wstyd*), Znak 2007
14. O. Aibar *Comedores de tiza* (*Kredożercy*), Muza 2007
15. R. Fresán *Jardines de Kensington* (*Ogrody Kensington*), muchaniesiada.com 2007
16. S. Roncagliolo *Abril rojo* (*Czerwony kwiecień*), Znak, 2008.
17. L. Padura *Pasado perfecto* (*Gorączka w Hawanie*), Znak 2009.
18. G. Nielsen *Auschwitz*, muchaniesiada.com 2009
19. P. De Santis *El enigma de Paris* (*Tajemnica Paryża*), Muza 2009.
20. M. Casariego *Mi precio es ninguno* (*Mnie nie kupisz*), muchaniesiada.com 2009.
21. R. Martínez *Sherlock Holmes y la sabiduría de los muertos* (*Sherlock Holmes i mądrość umarłych*), muchaniesiada.com, 2009.
22. Roberto Bolaño *Los detectives salvajes* (*Dzicy detektywi*), (razem z Nina Pluta).

23. R. Bolaño *Amuleto (Amulet)*, Muza 2011, PIW 2025
24. F. Hernández Cuentos escogidos (*Ciemna jadalnia, balkon i inne niesamowite opowieści*), PIW, 2011 (wybór i posłowie, przekład razem z Niną Plutą).
25. E. Mendoza *La isla inaudita (Wyspa niesłychana)*, Znak, 2011.
26. R. Bolaño *La literatura nazi en América (Literatura faszystowska w obu Amerykach)*, Muza, 2012.
27. R. Bolaño *Llamadas telefónicas (Rozmowy telefoniczne)*, Muza, 2012.
28. *México Noir (Meksyk Noir)*, Claroscuro, 2012.
29. R. Bolaño *Putas asesinas (Dziwki morderczynie)*, Muza, 2013.
30. J.G. Vázquez *El ruido de las cosas al caer (Hałas spadających rzeczy)*, Muza, 2013.
31. E. Mendoza *El enredo de la bolsa y la vida (Awantura o pieniądze albo życie)*, Znak, 2013.
32. V. Piñera *Cuentos fríos. El que vino a salvarme (Zimne opowiadania. Ten, który przyszedł mnie zbawić)*, Universitas, 2014, (z posłowiem).
33. J. Marías *Negra espalda del tiempo (Czarne plecy czasu)*, wyd. Sonia Draga, 2014.
34. M. Solares *Minutos negros (Czarne minuty)*, Czarne, 2015.
35. J. Ibarguengotia *Las muertas (Zabite)*, Universitas, 2015 (z posłowiem).
36. C. Piñeiro *Las viudas del jueves (Czwartkowe wdowy)*, Sonia Draga, 2015.
37. C. Piñeiro *Betibú (Betibu)*, Sonia Draga, 2016.
38. J. Marías *Así empieza lo malo (Tak się złe zaczyna)*, Sonia Draga, 2016.
39. J.R. Ribeyro *La palabra del mudo (Słowo niemowy. Wybór opowiadań)*, Universitas, 2016, (wybór i posłowie, przekład z Niną Plutą).
40. G.Cabrera Infante *Tres tristes tigres (Trzy pstre tygrysy)*, Universitas, 2016 (przekład razem z U. Kropiwiec).
41. M. Solares *No manden flores (Nie przysyłajcie kwiatów)*, G.W. Foksal/W.A.B., 2017.
42. A. Xilonen *Campeón gabacho (Jankeski fajter)*, Znak, 2017.
43. V. Luiselli *Historia de mis dientes (Historia moich zębów)*, Foksal/W.A.B., 2017
44. M. Vargas Llosa *O czytaniu i pisaniu (wybór, komentarze i przekład)*, W Podwórku, 2017
45. J. Marías *Berta Isla*, Sonia Draga, 2018.
46. F. G. Haghenback *El diablo me obligó (Diablero)*, Rebis, 2018.
47. C. Piñeiro *Elena sabe. Tuya (Elena wie. Twoja)*, Sonia Draga, 2019.
48. O. Martínez *La Bestia. Los migrantes que no importan (Bestia. Ludzie, którzy nikogo nie obchodzą)*, Sonia Draga, 2019.
49. E. Mendoza *El rey recibe (Król przyjmuje)*, Znak Literanova, 2019.
50. S. Schweblin *Kentukis (Kentuki)*, Sonia Draga, 2019.
51. C. Aira *Como me hice monja, La prueba, El llanto (Trzy opowieści)*, Ossolineum, 2019.
52. S. Schweblin *Distancia de rescate (Bezpieczna odległość)*, Sonia Draga, 2020.
53. P. Lemebel *Tengo miedo torero (Drzę o ciebie, matadorze)*, Claroscuro, 2020.
54. J. Zárate *Wewnętrzne wojny (Las guerras del interior)*, Sonia Draga, 2021.
55. C.F. Oliver *Atlas de los lugares literarios (Atlas miejsc literackich)*, Format, 2021.
56. C. Piñeiro *Catedrales (Katedry)*, Sonia Draga, 2021.
57. C. Crusat *Breve teoría del viaje y del desierto (Krótka teoria podróży i pustyni)*, Format, 2021.
58. O. Martínez, J. J. Martínez *El niño de Hollywood (Młody z Hollywood)*, Filtry, 2022.
59. E.A. Parra *Parábolas del silencio (Parabole milczenia)*, Oficyna, 2022.
60. M. F. Ferrada *Kramp*, Claroscuro, 2022.
61. J. Marías *Tomás Nevinson*, Sonia Draga, 2022.

62. *Opowieści niesamowite z Hispanoameryki*, PIW, 2022 (wybór i wstęp, przekład razem z Niną Plutą).
63. C. Salazar Jiménez *La sangre de aurora* (*Krew o świcie*), ArtRage, 2023.
64. E. Halfon *Monasterio. Duelo* (*Klasztor. Żaloba*), Czarne, 2023.
65. F. Melchor *Aquí no es Miami* (*To nie jest Miami*), ArtRage, 2023.
66. B. Labatut *Verdor terrible* (*Straszliwa zieleń*), Czarne, 2023.
67. S. Schweblin *Pájaros en la boca* (*Ptaki*), Pauza, 2023.
68. C. Piñeiro *El tiempo de las moscas* (*Czas much*), Sonia Draga, 2023.
69. S. Roncagliolo *La noche de alfileres* (*Noc szpilek*), ArtRage, 2024.
70. S. Ocampo *Furia y otros cuentos* (*Furia i inne opowiadania*), Wydawnictwo Literackie, 2024.
71. E.A. Parra *La tierra de nadie* (*Ziemia niczyja*), Oficyna, 2024.
72. M. Vargas Llosa *Le dedico mi silencio* (*To dla pani ta cisza*), Znak, 2024.
73. S. Roncagliolo *El año en que nació el demonio* (*Rok, w którym narodził się diabeł*), ArtRage 2025
74. A. Trabucco Zerán *Limpia* (*Do czysta*), Czarne, 2025.
75. S. Roncagliolo *La cuarta espada* (*Czwarty miecz*), ArtRage, 2025.
76. S. Schweblin *Siete casas vacías* (*Siedem pustych domów*), Pauza, 2025.
77. C. Aira *La liebre* (*Zając*), ArtRage, 2025
78. J. Volpi *Oscuro bosque oscuro* (*Ciemny, ciemny las*), Oficyna, 2025.

Książki dla dzieci:

1. *Así es la dictadura* (*Oto jest dyktatura*), Equipo Plantel, Tako, 2016.
2. *Cómo puede ser la democracia* (*Co to właściwie jest demokracja*), Equipo Plantel, Tako, 2016.
3. *Hay clases sociales* (*Klasy społeczne istnieją*), Equipo Plantel, Tako, 2016.
4. *Mujeres y hombres* (*Kobiety i mężczyźni*), Equipo Plantel, Tako, 2016. F. Lalana *El viaje de Doble-P* (*Podróż Podwójnego-P*), Tako, 2017. C. Sobral *Achimpa* (*Aciumpa*), Dwie Siostry, 2017
5. I. Minhós Martins, B. Carvalho *Daqui ninguém passa* (*Przejścia nie ma*), Dwie Siostry, 2017
6. Gusti *Mallko y papá* (*Mallko i tata*), Dwie Siostry, 2018
7. R. Díaz Reguera *Las niñas vuelan alto* (*Dziewczynki latają wysoko*), Debit, 2018
8. M. Hesse *Frida Kahlo. Una biografía*, Debit, 2018.
9. M. Hesse, F. Ruiz *David Bowie*, Debit, 2019.
10. Alfonso Casas *Freddie. Biografía*, Debit, 2019.
11. S. Isern, M. Soma *Las siete camas de Lirón* (*Siedem łóżek malutkiej Popielicy*), Tako, 2019.
12. *Lá fora. Guia para descubrir a natureza* (*Na dworze*), Dwie Siostry, 2019
13. D. Aceituno, D. M. Buisan *Kurt Cobain. Biografía*, Debit, 2019.
14. Ximo Abadía *Frank* (*Dyktator*), Format, 2020.
15. L. Larra *Na południe od Alamedy* (*Al sur de Alameda*), Młody Book, 2021.
16. S. Isern, M. Cabrol *Jestem już duży* (*Ya soy mayor*), Tako, 2021.
17. I. Minhos Martins, B. P. Carvalho, *Atlas podróżników* (*Atlas das viagens e dos exploradores*), Dwie Siostry, 2021.

Komiksy

1. Berenika (Kołomycka), *Zorrito y jabalí. Muy lejos*, dib-buks, 2019.

2. Paco Roca *La casa (Dom)*, Kultura Gniewu, 2021.
3. Paco Roca *El regreso al Edén (Powrót do Edenu)*, Kultura Gniewu, 2022.
4. Paco Roca *Arrugas (Zmarszczki)*, Kultura Gniewu, 2023.
5. Paco Roca, Rodrigo Terrasa *El abismo del silencio (Otchłań zapomnienia)*, Kultura Gniewu 2024.
6. H.G. Oesterheld, H. Pratt *Ernie Pike, Lost in Time*, 2024.

Opowiadania i inne teksty w prasie i antologiach

1. V. Piñera, „Unos cuantos niños”, „Fa-art”, 3-4/2003.
2. Enrisco, dos cuentos, „Fa-art”, 3-4/2003.
3. F. J. Palma, „Instrucciones para cambiar el mundo”, „Nowa Fantastyka”, 5/2004.
4. J. Bayly, „La noche es virgen” (fragmento), „Literatura na świecie”, nr 9-10/2004.
5. R. Bolaño, „De dónde viene Jaime Bayly”, „Literatura na świecie”, nr 9-10/2004.
6. „Soy realista mágico”, entrevista con Rodrigo Fresán, „Literatura na świecie”, nr 9-10/2004.
7. J. Soler, „Una mujer químicamente compatible”, „Literatura na świecie”, nr 9-10/2004.
8. M. Casariego, „He conocido a mucha gente”, „Literatura na świecie”, nr 9-10/2004.P. Pedraza „Mater tenebrarum”, „Nowa Fantastyka”, nr 10/2005.
9. G. Nielsen „En la ruta”, „Nowa Fantastyka” 11/2007
10. G. Nielsen „Marvin”, Kroki w nieznane 2009 (antología del cuento fantástico), Solaris 2009.
11. Fogwill „La muchacha punk”, „Dos hilitos de sangre”, „Rita Baum” 31, 2014
12. G. Martínez „Infierno Grande”, Chimera 2/2014.
13. B. Esquinca „La vida secreta de los insectos”, Chimera 5/2014
14. F. Iwasaki „Ritual” (Rytuał), Chimera, 6/2014.
15. A.M. Shua *Como una buena madre (Jak dobra matka)*, magazynwizje.pl
16. D. Castro Arrasco *Pishtaco*, Przekrój, 4/2021.
17. M. Avilés, D. Titingier *El imperio de la inka cola (Imperim inki)* en: *Dziobak literatury. Reportaże latynoamerykańskie*, Dowody na Istnienie, 2021.